

BILDANDET AV LUGNET-BARKDALS NATURRESERVAT

Beslut

Leksands kommun miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken att förklara det område som avgränsats på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat. Området är ca 21 ha och består av skogsmark. Reservatets namn ska vara Lugnet-Barkdals naturreservat. Reservatets slutliga gränser utmärks i fält.

Kommunen fastställer samtidigt skötselplanen, enligt bilaga 2, med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken. Observera att ett område utanför naturreservatet ingår i skötselplanen tills vidare. Naturvårdsförvaltare ska vara Leksands kommun.

Beslutet har fastställts av kommunfullmäktige, Leksands kommun 2009-02-09.

Uppgifter om naturreservatet

Namn: Lugnet-Barkdals naturreservat

Kommun: Leksand

Län: Dalarna

Församling/socken: Leksand

Naturgeografisk region: kuperad sydlig boreal

Fastigheter; Noret 13:13, Noret 58:1, Noret 61:1

Areal: 21 ha

Syfte med reservatet

Syftet med Lugnet-Barkdals naturreservat är att ge god möjlighet till friluftsliv och naturupplevelser i ett tätortsnära skogsområde med höga naturvärden.

Syftet är även att bevara och utveckla de värdefulla livsmiljöer som är kopplade till gamla och grova tallar och till miljöer med strukturer som gamla, grova lövträd och död ved.

Syftet ska uppnås genom anpassad skogsskötsel och bra anordningar som underlättar för friluftsliv, t ex stigar och information till allmänheten.

Skäl för beslut

Beskrivning av området

Området sträcker sig från LRF-hallen i söder och norrut nästan upp till campingen vid Orsand, skogen sträcker sig ända fram mot campingområdet men 3 ha längst norrut undantas ur reservatet. Hela området har mycket höga värden för friluftslivet genom att en stor del av Leksands tätorts befolkning har detta område som närmatur. Skolor, förskolor och idrottsanläggningar som finns i närmaste omgivningarna är flitiga brukare av Lugnet-Barkdalsområdet. Inom området finns bland annat motionsspår med elljus och en grusad strandpromenad. Delar av området är skyddsområde för grundvattentäkt i Barkdal.

Reservatet är uppdelat i två delområden. Det södra sträcker sig från LRF-hallen fram mot Korstäppan och består av äldre tallskog. Norra området sträcker sig i en smal remsa med lövskog från Japanska parken och norrut, efter vägen ner mot Barkdal blir området bredare och sträcker sig nästan fram till campingen vid Orsand. Från Barkdal och norrut är det barrblandskog med inslag av riktigt gamla tallar med höga estetiska värden liksom höga naturvärden. I ett ravinstråk ner mot Barkdal finns ett område med olikåldrig skog och inslag av gamla och döda, stående och liggande träd. Även det området har mycket höga naturvärden.

Området är genom sina höga naturvärden och stora betydelse för friluftsliv och boende i närheten oerhört värdefullt. För att säkerställa områdets värden för framtiden bildas naturreservat.

Hotet mot bevarandevärdena är överexploatering och skogsbruk.

Miljömål

Bildandet av Lugnets naturreservat bidrar till att uppfylla de av riksdagen beslutade miljö kvalitetsmålen "Levande skogar" och "God bebyggd miljö".

Motiv för bildande av naturreservat

Lugnet-Barkdalsområdets höga friluftsliv- och naturvärden hotas främst av överexploatering och skogsbruk. För att behålla och förstärka områdets värden är det säkraste skyddet naturreservat med skogsskötsel som är anpassad till områdets värden.

Det är ett angeläget allmänt intresse att naturmiljön bevaras i Lugnet-Barkdalsområdet. Kommunens bedömning är att de positiva effekterna för allmänheten och den biologiska mångfalden är stora och överväger de eventuella negativa effekterna för sakägare och fastighetsägare (inskränkningar i markanvändningen). Kommunen bedömer att föreskrifterna är ändamålsenliga med hänsyn till reservatets syfte.

Planeringsbakgrund

Reservatsområdet berörs av två planer, detaljplan Lugnetområdet och stadsplan Käringbergsområdet. I båda dessa planer är de berörda reservatsområdena markerade som natur och parkmark.

Inom området finns två naturvärden och en nyckelbiotop som utpekats av skogsstyrelsen.

Området ingår i ett riksintresse för friluftslivet.

Reservatsföreskrifter

För att säkerställa syftet med reservatet förordnar kommunen att nedan angivna föreskrifter ska gälla. Föreskrifterna gäller utöver det som gäller enligt lag eller annan författning.

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken, om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Det är inom naturreservatet förbjudet att

1. anlägga mark eller luftledning, uppföra byggnad, mast eller anlägga väg
2. bedriva täkt, gräva, schakta, anordna upplag, utfylla, tippa, dämna, dika, slänga trädgårdsavfall
3. bedriva skogsbruk eller på annat sätt skada växande och döda träd annat än enligt fastställd skötselplan
4. tillföra kalk, skogsgödsel eller använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel
5. framföra motordrivet fordon i terrängen, gäller både barmark och snötäckt mark

B. Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt förpliktas med stöd av 7 kap 6 § i miljöbalken att tåla följande intrång inom reservatet

1. utmärkning av reservatet, uppsättning av informationsskyltar
2. underhåll och skötsel av befintliga anläggningar
3. Övrig skötsel enligt skötselplan

C. Föreskrifter med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet. Det är förbjudet att

1. skada träd och buskar inklusive torrträd, torrstubbar och vindfällan
2. gräva upp örter
3. framföra motordrivna fordon i terrängen, gäller både barmark och snötäckt mark.

Övrigt

Föreskrifterna under A och C utgör inget hinder mot de åtgärder som krävs vid skötsel och förvaltning av reservatet samt för att tillgodose ändamålet med reservatet i enlighet med skötselplanen.

Upplysningar

Andra föreskrifter som gäller i området är att delar av området är skyddsområde för grundvattentäkt i Barkdal, (Kopparbergs läns författningssamling 20 FS 1990:47, fastställande av skyddszon för vattenskyddsområde i Barkdal, 1990-03-09, 1st dnr 24704-11091-89)

Ärendets beredning

Områdets höga betydelse som natur- och friluftsområde har varit känt under lång tid och 1998 gav kommunstyrelsen fritids- och gatuförvaltningen uppdraget att utarbeta en skötselplan för växande skog inom området Lugnet, Barkdal och Orsandsbaden - en skötselplan som tar hänsyn till områdets skogliga rekreations- och campingverksamhet. Man poängterade områdets höga värde som fritidsområde och att möjlighet att bilda naturreservat skulle ses över och 1999 gick uppdraget till miljö- och hälsoskyddsnämnden. 2004 sökte och fick kommunen statliga medel till naturreservatsprocessen. 2005 sökte och beviljades miljökontoret markinlösen med 50% för det aktuella området. Förslag till beslut och skötselplan gick ut på remissomgång hösten 2007, men politisk oenighet i frågan ledde till att när ärendet togs upp i kommunstyrelsen kom man överens om att undanta 3 ha i områdets nordligaste del och i stället lägga till ett stråk längs med idrottsanläggningarna på Siljansvallen. Miljökontoret skickade ut kompletterande handlingar med nya avgränsningen till alla remissinstanser.

Synpunkter

Synpunkter på förslaget har inkommit från 15 olika remissinstanser varav 11 tillstyrker reservatsbildning och 1 avstyrker. Länsstyrelsen, skogsstyrelsen och Norets byalag framhåller kraftfullt att den ursprungliga avgränsningen är att föredra och motiverar det med att det finns höga natur- och kulturvärden och höga sociala värden. Byggnadsnämnden, kultur- och fritid, SKOJ och

kommunstyrelsen anser att det undantagna området på 3 ha ska ingå i skötselplanen tills vidare.

Leksands jaktvårdskrets är positiva till NR-bildning och man har inte något jaktintresse i området.

Skogs- och jordbrukskommittén är positiva till bildande av naturreservat under förutsättning att miljönämnden/miljökontoret eller gata/park tar ansvar för skoglig skötsel och ekonomi för hela området. Det 3 ha stora område som undantagits från reservatet bör också ingå i samma förvaltningsorganisation till dess exploatering sker.

Byggnadsnämnden tillstyrker att naturreservat bildas inom det område som kommunstyrelsen föreslagit och att det 3 ha stora området i direkt anslutning till Orsandbaden omfattas av skötselplanen och ingår i samma förvaltningsorganisation som naturreservatet till dess exploatering sker.

Kultur- och fritidsnämnden tillstyrker att naturreservat bildas för det område som kommunstyrelsen föreslagit. I avvaktan på exploatering bör området närmast Orsand skötas enligt skötselplanen.

Man har framfört en rad detaljerade synpunkter på skrivningarna angående vilken avdelning inom kommunen som ska ansvara för vad och synpunkter på att det ska fungera att sköta elljusspår, strandpromenad, styrketränningsredskap, vidare att det ska förekomma samverkansmöten vid regelbundna tillfällen och att väl fungerade skyltning och information utformas i samråd.

Länsstyrelsen Dalarna tillstyrker reservatet men anser att det bör innefatta de 3 hektaren i norra delen. Detta eftersom det borttagna området har höga naturvärden och är en del av ett fornlämningsområde som bör hållas ihop till en enhet. Vidare kommenterar man detaljer i skrivningarna och att det bör framgå om området är tillgängligt för funktionshindrade.

Boende i Käringbergsområdet har framfört synpunkter på skötselplanen som i stort går ut på att det ska röjas rejält kring alla stigar och glesas ut kraftigt i hela området för att motverka överfall och för att ge utsikt över Siljan för boende och förbipasserande.

Leksandsbostäder tillstyrker förslag till beslut och skötselplan.

Företagarföreningen motsätter sig naturreservatsbildning. Man tycker vidare att enbart namnet Lugnet är missvisande och att områdets norra del kallas för Barkdal.

Norets byalag är positiva till naturreservatsbildning men anser att den ursprungliga avgränsningen ska gälla eftersom man anser att den borttagna delen har mycket höga natur- och friluftsvärden.

Peter Lundman anser att det är positivt med en skötselplan för området och har detaljsynpunkter på skrivningar.

Skogsstyrelsen tillstyrker reservat men framför att hela det ursprungliga området bör skyddas eftersom det både har höga sociala värden och höga naturvärden.

Dalarnas museum tillstyrker naturreservat och framför att reservatet bör utökas söderut längs med stranden till Hildsholms norra gräns.

Korstäppans herrgård har markerat ett område som man anser ska untantas från reservatet.

Kommunantikvarien är positiv till bildande av naturreservat. *Kommunstyrelsen* tillstyrker reservatsbildning samt framför en rad detaljsynpunkter som i stort går ut på att det ska tydliggöras att det är ett kommunalt reservat samt att man får sköta områdets anläggningar samt att röjningsåtgärder för att skapa "öppet skogslandskap" för trygghet och utsikt ska tillåtas. Man framför att man ställer sig bakom kultur- och fritidnämndens yttrande. Vidare framförs att reservatsbildning är av stort allmänt intresse och att beslut om naturreservat bör fattas av kommunstyrelsen.

Avvägning

Den sammanfattande avvägningen är att reservatet får den avgränsning som kommunstyrelsen föreslår och att det undantagna området i norra delen ska ingå i skötselplanen.

Skötselplanen har kompletterats med mål och åtgärder för det område som lagts till söderut mot Japanska parken samt mindre detaljer som förtydligar skötseln för olika anordningar och vidare med ett avsnitt om tillgänglighet för funktionshindrade. Den skogliga skötselplanen bedöms motsvara de dominerande önskemål som framkommit under hela arbetet med reservatsbildningen och under remissomgången och därför förändras inte målen med åtgärder.

Synpunkter på reservatets namn har inkommit och bedömningen är att Lugnet –Barkdals naturreservat mer motsvarar den allmänna uppfattningen om vilket området det handlar om.

Beslutet om naturreservat fattas av kommunens miljö- och hälsoskyddsnämnd och fastställs av kommunstyrelsen. Tillsynsmyndighet blir kommunens miljö- och hälsoskyddsnämnd.

Dispens från föreskrifter

Om det finns särskilda skäl får kommunen, miljö- och hälsoskyddsnämnden, med stöd av 7 kap 7 § MB medge tillstånd eller dispens från meddelade föreskrifter för naturreservatet.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras enligt vad som anges i 27 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken mm. Kungörelse om beslutet ska också införas i ortstidning.

Överklagan

Beslutet kan överklagas till länsstyrelsen, se bilaga 5

Bilagor

1. Översiktskarta och beslutscharta
2. Skötselplan
3. Skötselkarta, skog
4. Skötselkarta, friluftsanordningar
5. Hur man överklagar